

Militair, politiemann en diplomaat; Marius Cornelius van Houten

Door dr. J.P.E.G. Smeets

Foto's: Museum der
Koninklijke Marechaussee,

Reeks artikelen over de geschiedenis van het Wapen, deel XIII

Marius Cornelius van Houten werd op 10 november 1879 te Gorinchem geboren waar zijn vader officier bij de vestingartillerie was. Na zijn schooltijd koos hij ook voor een militaire loopbaan. Nadat hij enige jaren bij de artillerie had gediend, verwisselde hij dit wapen vlak voor de Eerste Wereldoorlog voor de Koninklijke Marechaussee. Binnen de Marechaussee maakte hij een carrière die in veel opzichten geheel anders was dan van zijn collega-officieren, maar daarom wel zeer bijzonder mag worden genoemd.

Marius Van Houten

Aan het eind van de Eerste Wereldoorlog vluchtte de Duitse keizer Wilhelm II naar Nederland. De komst van de keizer bracht de Nederlandse regering in een netelige positie. De

geallieerde landen eisten zijn uitlevering om hem wegens oorlogsmisdaden te berechten. Ondanks de grote internationale druk hield Nederland voet bij stuk en weigerde hem over te dragen. Dit betekende echter wel dat de ex-monarch zich aan een aantal regels had te houden en dat er voor zijn beveiliging en bewaking zorg moest worden gedragen. De Nederlandse regering besloot de kapitein der Koninklijke Marechaussee Van Houten voor die taak aan te wijzen. Deze keuze was een wijs besluit omdat Van Houten een buitengewoon discreet man en diplomaat was. In de jaren tussen de beide wereldoorlogen ontwikkelde zich tussen Wilhelm en Van Houten een vriendschap die tot aan de dood van de keizer in juni 1941 zou voortduren. Deze vriendschap ging zover dat de kapitein en latere kolonel vaak bij feestelijke aangelegenheden door Wilhelm werd uitgenodigd. Van Houten revancheerde zich dan weer door familieleden van de keizer, bij gebrek aan plaats, bij hem thuis te laten logeren. Van Houten was echter ook

actief op een geheel ander terrein; de internationale politiesamenwerking. In 1919 probeerde hij de samenwerking, die door de oorlog onderbroken was, nieuw leven in te blazen. Zijn initiatief had succes en het gevolg was dat de Internationale Kriminal-polizeiliche Kommission (IKPK), de voorloper van het huidige Interpol, in het leven werd geroepen. Vrijwel ieder jaar kwam deze commissie bij elkaar om ervaringen uit te wisselen hoe de internationale misdaad te bestrijden. Door de minister van Justitie werd Van Houten zelfs benoemd tot Commissaris van Rijkspolitie. Een eer die binnen de Koninklijke Marechaussee alleen voor hem was weggelegd. Vanwege zijn verdiensten werd Van Houten erevoorzitter van deze commissie en op het terrein van de internationale politiesamenwerking een bekende persoonlijkheid.

Militair, politiemann en diplomaat; Marius Cornelius van Houten

Door dr. J.P.E.G. Smeets

Reeks artikelen over de geschiedenis van het Wapen, deel XIII

Foto's: Museum der
Koninklijke Marechaussee,

Links Van Houten en naast hem keizer Wilhelm II

Al zijn inspanningen op het gebied van de internationale politesamenwerking deden hem ook een grote kennis vergaren van wat toen werd aangeduid met wetenschappelijke opsporingskunst en de organisatie van de politie in Nederland en daarbuiten. De minister van Justitie benaderde hem vaak met de vraag om advies. In tal van zaken, zoals bijvoorbeeld de dactyloscopie of de organisatie van een rijksrecherche centrale, heeft Van Houten de minister met raad terzijde gestaan. In zijn vrije tijd was Van Houten een fervent amateur-historicus die op eigen houtje de geschiedenis van de

Koninklijke Marechaussee onderzocht en daarmee de basis legde voor de latere geschiedschrijving van het Wapen. Daarmee was het echter niet gedaan. In 1936, op de dag van zijn pensionering, stond hij aan de wieg van het Marechausseemuseum. Een groot deel van de verzameling die nu de kern vormt van het Marechausseemuseum werd door hem verzameld en voor de teloorgang behoed. Na zijn vertrek bij de Koninklijke Marechaussee werd hij benoemd tot directeur van het Legermuseum. Een zware taak rustte op zijn schouders omdat hij het Legermuseum door de Tweede Wereldoorlog moest loodsen. Ondanks al zijn inspanningen ging in de laatste fase van de oorlog een belangrijk deel van de collectie door gevechtshandelingen verloren. Tot aan zijn dood in 1953 bekleedde kolonel b.d. Van Houten deze functie. Aangezien zijn huwelijk kinderloos bleef, besloten hij en zijn vrouw hun vermogen in een stichting onder te brengen. De Stichting Van Houten heeft als doel

marechaussees sociaal te steunen en het erfgoed van de Koninklijke Marechaussee te behouden. Vandaar dat Marius van Houten binnen de Koninklijke Marechaussee nog niet vergeten is. Door de stichting was het ook mogelijk om een biografie van de man te realiseren. Dit boek zal op 28 oktober a.s tijdens de Wapendag gepresenteerd worden.